

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště č. 10

Pardubice

okresní pracoviště Ústí nad Orlicí

Inspekční zpráva

Gymnázium Žamberk, Nádražní 48

Nádražní 48, 564 01 Žamberk
Identifikátor ředitelství/IZO: 600 013 081/ 049 314 891

Zřizovatel: MŠMT ČR

Školský úřad: Ústí nad Orlicí, Špindlerova 1167, 562 01 Ústí nad Orlicí

Čj.	105 354/98-2080
Signatura	kj5ws201.doc

OBSAH

1 ÚVOD	3
1.1 Předmět inspekce	3
1.2 Termín inspekce	3
1.3 Složení inspekčního týmu	3
1.4 Ředitel(ka) školy	3
1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá	3
2 VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLY	4
2.1 Výchovně vzdělávací program školy, učební plány a učební osnovy, případně jiné schválené učební dokumenty	4
2.2 Další informace o výchovně vzdělávacím programu školy	4
2.3 Přehled o počtu ročníků, tříd a žáků	4
2.4 Poskytovaný stupeň vzdělání	5
3 ŘÍZENÍ ŠKOLY	6
3.1 Koncepční záměry školy, plánování	6
3.2 Plnění učebních plánů a učebních osnov, případně jiných schválených učebních dokumentů	6
3.3 Odborné a pedagogické řízení	6
3.3.1 Organizační struktura	6
3.3.2 Personální struktura	7
3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků	7
3.4 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení	8
3.5 Informační systém - vnitřní a vnější	8
3.6 Vedení povinné dokumentace	9
3.7 Výroční zpráva	9
3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům	10
4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI .11	
4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků	11
4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek školy	11
4.3 Hodnocení školy z hlediska kvality vyučování, hodnocení úrovně vzdělávání v jednotlivých předmětech nebo organizačních celcích	12
4.4 Hodnocení školy z hlediska úrovně výsledků učení	15
4.5 Hodnocení školy z hlediska rozvoje osobnosti žáků	16
4.6 Hodnocení výchovného poradenství	16
4.7 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost školy	16
4.8 Hodnocení činnosti školských zařízení, která jsou součástí školy	17
5 ZÁVĚR	18
5.1 Závěry inspekce	18
5.2 Doporučení inspekce k další činnosti školy	18
5.3 Datum vyhotovení zprávy a podpisy členů inspekčního týmu	19
5.4 Datum a podpis ředitele(ky) kontrolované školy stvrzující převzetí zprávy	19
5.5 Další adresáti zprávy	19
5.6 Připomínky ředitele(ky) školy	19

1 ÚVOD

1.1 Předmět inspekce

Komplexní posouzení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

1.2 Termín inspekce

23. listopad - 27. listopad 1998

1.3 Složení inspekčního týmu

Vedoucí týmu: RNDr. Radmila Hýblová
Členové týmu: Ing. Jan Černý
Ing. Jarmil Feltl
RNDr. Milan Ryšavý
Ing. Zdeňka Vichrová

1.4 Ředitel školy

RNDr. Milan Lipenský

1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá

1. Zřizovací listina čj. 12. 397/92-241 ze dne 10. 2. 1992, s platností od 1. 7. 1991.
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol čj. 15 243/96-60-05 ze dne 19. 6. 1996.
3. Vybrané třídní knihy a třídní výkazy.
4. Školní řád.
5. Rozvrh hodin.
6. Záznamy z pedagogických rad.
7. Protokoly o přijímacím řízení.
8. Maturitní protokoly.
9. Personální dokumentace.
10. Organizace školního roku 1998/99.
11. Tematické plány, učební plány.
12. Výroční zpráva školy a výroční zpráva o hospodaření školy za rok 1997.
13. Vnitřní platový předpis.
14. Protokoly o provedených kontrolách.

2 VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLY

2.1 Výchovně vzdělávací program školy, učební plány a učební osnovy, případně jiné schválené učební dokumenty

Gymnázium má charakter všeobecně vzdělávací vnitřně diferencované školy, která připravuje žáky zejména k dalšímu studiu na vysokých školách, dále je připravuje pro výkon některých činností ve správě, kultuře a dalších oblastech (viz § 15 zákona č. 258/1996 Sb. - školský zákon).

Učební plány gymnázia

Generalizovaný učební plán gymnázia s osmiletým studijním cyklem schválený MŠMT ČR dne 15. 7. 1994, č. j. 20 060/94-23 s platností od 1. 9. 1995 upravený dne 14. 11. 1995, č. j. 25 048/95-21-23 s platností od 1. 9. 1996. Podle plánu probíhá výuka v osmiletém a sedmiletém studiu.

Výuka ve čtyřletém studiu se řídí učebním plánem gymnázia pro čtyřletý studijní cyklus schválený MŠMT ČR dne 19. 12. 1991, č. j. 28 205/91-20 s platností od 1. 9. 1992 upravený dne 14. 11. 1995, č. j. 25 049/95-21-23 s platností od 1. 9. 1996.

2.2 Další informace o výchovně vzdělávacím programu školy

V posledních třech ročnících studia dochází ke specializaci žáků; škola nabízí 15 volitelných předmětů společenskovedního, přírodovědného, jazykového a jiného zaměření. Jako nepovinný předmět jsou nabízeny sportovní hry a řízení motorových vozidel.

Škola umožňuje zahraniční stáže vybraným žákům v USA po dobu jednoho roku (stáže již probíhají čtvrtý školní rok a zúčastnilo se jich 8 žáků). Od roku 1991 jsou pořádány výměnné akce 40 žáků i s učiteli se střední školou v Holandsku.

Žáci mohou rozvíjet své schopnosti i v kroužcích např. pěvecký sbor, kroužek výpočetní techniky, sportovní kroužek zaměřený na košíkovou.

2.3 Přehled o počtu ročníků, tříd a žáků

Ve škole studuje ve školním roce 1998/99 celkem 301 žáků v 10 třídách.

čtyřleté studium

Ročník	Počet žáků v ročníku	Třída	Obor	Celkový počet žáků	Z toho dívek	Integrovaní zdr. postiž. žáci
I.	31	1. B	79-02-5	31	19	0
II.	31	2. B	79-02-5	31	15	0
III.	neotevřen					
IV.	28	4. B	79-02-5	28	16	0
Σ	90			90	50	0

osmileté studium

Ročník	Počet žáků v ročníku	Třída	Obor	Celkový počet žáků	Z toho dívek	Integrovaní zdr. postiž. žáci
I.	30	1. A	79-02-5	30	14	0
II.	31	2. A	79-02-5	31	23	0
III.	31	3.A	79-02-5	31	15	0
IV.	31	4. A	79-02-5	31	16	0
Σ	123			123	68	0

sedmileté studium

Ročník	Počet žáků v ročníku	Třída	Obor	Celkový počet žáků	Z toho dívek	Integrovaní zdr. postiž. žáci
V.	30	5. A	79-02-5	30	12	0
VI.	31	6. A	79-02-5	31	19	0
VII.	27	7.A	79-02-5	27	17	0
Σ	88			88	48	0

2.4 Poskytovaný stupeň vzdělání

Škola poskytuje úplné střední vzdělání.

3 ŘÍZENÍ ŠKOLY

3.1 Koncepční záměry školy, plánování

Koncepce školy je jasná a srozumitelná, byla přijata pedagogickým sborem i rodičovskou veřejností. Do budoucnosti se počítá s otevřením jedné třídy čtyřletého studia a jedné třídy osmiletého studia. Ročníky se sedmiletým studijním cyklem ukončí studium a nové se již neotvírají.

Vedení školy zpracovává pro každý školní rok organizační plán, který obsahuje časový harmonogram školního roku se všemi důležitými akcemi. Na tento dokument navazují plány jednotlivých vedoucích předmětů (obdoba předmětových komisí), které ale nebyly předloženy v písemné formě. Plánované termíny jsou sledovány, funguje zpětná vazba. Každý vyučující zpracovává tematické plány, které jsou velmi rozdílné úrovně. (Tematické plány nejsou podepsány ředitelem školy).

Celkovou koncepci školy a plánování lze hodnotit jako průměrné.

3.2 Plnění učebních plánů a učebních osnov, případně jiných schválených učebních dokumentů

Ve škole se vyučuje podle schválených učebních dokumentů (viz bod 2.1), je dodržována hodinová dotace určená jednotlivým předmětům učebního plánu s patřičnými úpravami podle povolených norem (disponibilní hodiny ředitele). Celkový počet předepsaných týdenních hodin v jednotlivých ročnících je dodržován.

Škola plní nabídku individuálních vzdělávacích aktivit volitelnými a nepovinnými předměty od 2. ročníku čtyřletého studia, od 6. ročníku osmiletého studia a od 5. ročníku sedmiletého studia (viz bod 2.2). Nabídka je adekvátní vzhledem k personálním a prostorovým možnostem.

Kontrolou zápisů v třídních knihách i zápisů žáků v sešitech nebyly zjištěny podstatné odchylky od stanovených učebních osnov.

Učební plány i osnovy jsou plněny, nabídka individuálních vzdělávacích aktivit je dostatečná. Tuto oblast lze hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

3.3 Odborné a pedagogické řízení

3.3.1 Organizační struktura

Na řízení školy se podílejí ředitel a jeho zástupce. Ředitel byl do funkce jmenován na základě výsledku konkurzního řízení v roce 1992 (jmenovací dekret MŠMT ČR č. j. 15 160/92-240). Oba vedoucí pracovníci jsou odborně a pedagogicky způsobilí pro výuku ve střední škole.

Ředitel se zaměřuje zejména na řízení a kontrolu finanční a materiální oblasti, kontrolu provozního zabezpečení chodu školy. Zástupce ředitele má na starosti pedagogické a organizační záležitosti v oblasti výchovně vzdělávací činnosti. Pracovní náplň zástupce ředitele je vypracována v písemné podobě.

Pravidelnou hospitační činnost oba vedoucí pracovníci již delší dobu nevykonávají.

Poradním orgánem ředitele jsou „vedoucí učitelé předmětů“ (náhrada za vedoucí předmětových komisí). Po stránce odborné a metodické jsou garanty kvalitní pedagogické práce, sjednocují např. výběr jednotných učebnic pro výuku, koordinují účast pedagogických pracovníků na vzdělávacích akcích, zodpovídají za zpracování a jednotné úpravy tematických plánů pro jednotlivé ročníky a daný předmět. Ve škole je ustanoveno celkem 14 vedoucích učitelů, jejich práci kontrolují a koordinují ředitel a zástupce ředitele.

Při škole pracuje jako samostatný právní subjekt Sdružení MATURITAS, registrace byla provedena u MV ČR dne 24. 7. 1998, č. j. VS/1-1/36883/98-R. Sdružení přispívá finančními prostředky na pořádání různých školních a mimoškolních akcí.

Organizaci výchovně vzdělávacího procesu lze charakterizovat jako průměrnou.

3.3.2 Personální struktura

Všichni pedagogičtí pracovníci splňují požadavky Vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb. o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Kontrolou úvazků pro školní rok 1998/99 bylo zjištěno, že z celkového množství týdenních vyučovacích hodin povinných a volitelných předmětů je odborně a pedagogicky způsobilými učiteli odučeno 90,5 % hodin. Zbývajících 9,5 % hodin je odučeno bez odborné způsobilosti, ale z větší části učiteli, kteří studují nebo absolvovali různé kurzy, popř. mají svou odborností k vyučovaným předmětům blízko.

Pedagogičtí pracovníci	Pedagogická a odborná způsobilost							
	úplná		jen odborná		jen pedagogická		nevyhovující	
	interní	externí	interní	externí	interní	externí	interní	externí
Učitelé	21	2						

Složení pedagogického sboru je z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti v převážné míře příznivé a umožňuje plnit cíle vzdělávacího programu.

3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Vedení školy podporuje účast učitelů na vzdělávacích akcích, které pořádá Pedagogické centrum v Hradci Králové, Služba školy (pedagogické centrum) v Ústí nad Orlicí pro vyučující v nižších ročnících víceletého studia, popř. další akreditované instituce.

Vedoucí učitelé jednotlivých předmětů koordinují účast na akcích, vysílání učitelé informují ostatní vyučující stejných předmětů o průběhu a náplni akce. Účast na vzdělávacích akcích je limitována finančními prostředky školy.

Vedoucí pracovníci školy kladou velký důraz na rozšiřování znalostí cizích jazyků u všech učitelů.

Vedení školy podporuje odborný růst učitelů a vytváří pro další vzdělávání potřebné podmínky.

Odborné a pedagogické řízení lze hodnotit jako průměrné.

3.4 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení

Ředitel školy má systém v kontrolní činnosti, který byl vytvořen na základě získaných zkušeností při návštěvách škol v zahraničí. V systému je netradiční především absence hospitační činnosti u jednotlivých učitelů přímo ve vyučovacích hodinách. Realizace hospitační činnosti je předpokládána pouze v případě začínajících pedagogů, kteří v současné době ve škole nejsou a v případě zjištěných nedostatků v kvalitě znalostí a dovedností žáků získaných jiným způsobem. K tomu např. slouží dotazníkové akce pro absolventy školy využívané k vyhodnocení minulého školního roku a k celkovému zamyšlení nad jednotlivými činnostmi školy, testování žáků kvarty pomocí úloh zadávaných žákům při přijímacím řízení do čtyřletého studia, účast ve srovnávacích „soutěžích“ škol (např. SET).

Kontrolní činnost vychází nejen z organizačního uspořádání, ale také částečně i z organizační směrnice pro školní rok 1998/99.

Výše uvedené prvky slouží zároveň jako zpětná vazba. Výsledky kontrol jsou analyzovány.

Některá zjištění v rámci inspekční činnosti však upozorňují na částečnou neúčinnost a slabá místa v kontrolním systému. Jedná se např. o nedostatky ve vedení povinné dokumentace (různé názvy a zkratky předmětů v třídních knihách, chybějící zápisy a podpisy, razítka, nečitelnost zápisů, ...), o neudržení pořádku na sociálních zařízeních školy nebo poškozování nového vybavení učeben (viz sdělení ředitele).

K hodnocení zaměstnanců slouží vnitřní platový předpis a směrnice pro poskytování osobních příplatků. Využívány jsou i některé orgány školy (vedoucí učitelé předmětů, zástupce ředitele). Systém hodnocení je detailně propracován a je motivačním faktorem. Zaměstnanci jsou seznámeni s jednotlivými kritérii. Pokud nedojde k výrazným změnám v kvalitě práce, jsou osobní příplatky stanoveny vždy na půl roku.

Hodnocení žáků probíhá v tradičních obdobích. Klasifikace je zpracovávána a kompletizována pro potřeby jednání pedagogické rady pomocí výpočetní techniky. Mimo výše uvedených dotazníků a používaných testů v kvartě, se projevila ve škole snaha získávat další zpětné informace testováním žáků např. v předmětech biologie, chemie nebo fyzika.

Oblast kontroly a hodnocení lze hodnotit jako průměrnou.

3.5 Informační systém - vnitřní a vnější

Informační systém školy vychází z organizačního uspořádání. K potřebným informacím je zajištěn přístup. Důvěrné informace jsou zabezpečeny proti zneužití.

K hlavním nástrojům využívaným v oblasti toku informací slouží program Bakalář a počítačová síť se 7 počítačovými stanicemi v různých kancelářích školy. Dalšími prvky informačního systému jsou písemné organizační pokyny a nástěnné tabule pro pedagogy ve sborovně a pro žáky ve společných prostorách školy.

V informačním systému jsou funkční zpětné vazby.

Informovanost zákonných zástupců (rodičů) je zajištěna. Mezi jednotlivé způsoby předávání informací patří schůzky s rodiči, písemná sdělení důležitých informací a u nižších ročníků víceletého gymnázia žákovské průkazy.

K informovanosti široké veřejnosti slouží schůzky s rodiči žáků základních škol, propagační materiály školy, tisk, domovská stránka na Internetu nebo pořádané dny otevřených dveří.

Rada školy zřízena není.

Z provedené dotazníkové akce, které se účastnil reprezentativní vzorek žáků, resp. zákonných zástupců, vyplývá spokojenost v 83 % případů.

Oblast informačního systému a toku informací lze hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

3.6 Vedení povinné dokumentace

Dokumentace školy je vedena ve smyslu § 38a zákona č. 258/1996 Sb. Dokumentace je ve většině případů vedena řádně, funkčně a v souladu s platnou legislativou na předepsaných tiskopisech.

Vedení povinné dokumentace lze označit jako průměrné.

3.7 Výroční zpráva

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1997/98 a výroční zpráva o hospodaření školy za rok 1997 je zpracována podle pokynů Školského úřadu v Ústí nad Orlicí. Zpráva je v souladu s § 17e odst. 2 a 3 zákona č. 139/1995 Sb. o státní správě a samosprávě ve školství. Se zaměstnanci školy byla projednána na pedagogické radě v září 1998 a byla předána školskému úřadu.

Výroční zpráva o hospodaření zahrnuje tento *rozpočet školy z hlavní činnosti na rok 1997 a jeho plnění (v tis. Kč):*

Příjmy	Rozpočet	Skutečnost
Přijaté dotace na investice	0	0
Pronájem	7	8
Přijaté příspěvky na provoz	6 961	7 569
Ostatní příjmy - výnosy	3	3
Příjmy celkem	6 971	7 580

Náklady	Rozpočet	Skutečnost
Nákup investic z dotací	0	0
Spotřeba materiálu a energií	515	677
z toho: učebnice a knihy	50	83
učební pomůcky	40	42
drobné výd. (DHIM)	30	118
Služby (účet.sk. 51)	700	1 283
z toho: opravy a udržování	60	87
ostatní služby	100	134
Mzdy a ost. osobní náklady	4 046	3 938
Ostatní nákl. (524 + 527)	1 497	1 454
Odpisy HIM	163	163
Ost. náklady (účet.sk.54,59)	50	56
Náklady celkem	6 971	7 571

Hospodářský výsledek z hlavní činnosti školy činil Kč 9 000,- a byl použit na vyrovnání ztráty z minulých let.

Škola též realizuje hospodářskou činnost, ze které vykázala nulový hospodářský výsledek. Příjmy z hospodářské činnosti (pronájem tělocvičny) činily stejně jako náklady spojené s pronájmem Kč 263 000,-.

Kvalitu obou částí výročních zpráv lze hodnotit jako průměrnou, velmi stručný obsah výroční zprávy o činnosti školy podává většinou informace pouze statistického charakteru.

3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Rozpočet školy přidělený školským úřadem sice umožňuje dle sdělení ředitele školy realizovat vzdělávací program školy, avšak objem přidělených finančních prostředků na provoz reálně klesá.

Při škole existuje občanské sdružení „Sdružení MATURITAS při Gymnáziu Žamberk“, do kterého přispívají dobrovolnými finančními dary zákonní zástupci žáků a drobní sponzoři. Sdružení nakupuje a za poplatek půjčuje učebnice, přispívá na výměnné zájezdy do Holandska, poskytuje příspěvky na školní výlety, lyžařský výcvik, odměny za prospěch a chování, na ceny při sportovních soutěžích apod.

Nákup učebních pomůcek je plánovitý. Návrhy vedoucích učitelů jednotlivých předmětů jsou předány hospodářce školy a po projednání s ředitelem mohou být potřebné nákupy realizovány.

Při inspekční činnosti nebylo zjištěno neefektivní nakládání s finančními prostředky. Nákup učebních pomůcek je promyšlený. Tuto oblast lze hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků

Škola sídlí v prostorné budově, která je majetkem města.

Pro realizaci vzdělávacího programu čtyřletého, osmiletého a dobíhajícího sedmiletého studia má gymnázium dostatek prostoru. K dispozici je 19 učeben, z toho 3 odborné učebny (fyzika, biologie, výpočetní technika), učebna pro výuku základů administrativy a 2 laboratoře (pro fyziku a chemii).

K původní budově školy je přistavěn areál tělocvičny a dalších místností. Pro výuku tělesné výchovy je ještě využíváno hřiště v prostorách školy a hřiště v areálu městského zámku.

Vybavenost školy didaktickou technikou a pomůckami je na standardní úrovni. V učebně výpočetní techniky je k dispozici 15 ks počítačů, které jsou připojeny na Internet. Pro potřeby učitelů, vedení a provozních zaměstnanců je k dispozici 7 ks počítačů. Kvalifikovaná obsluha počítačů je zajištěna. Pro výuku je dále k dispozici 10 ks videa, 11 ks barevných televizorů, 13 ks zpětných projektorů, 8 ks diaprojektorů, 2 videokamery, 13 ks radiomagnetofonů. Výuka základů administrativy je zabezpečena elektrickými psacími stroji v dostatečném množství.

Vybavení učebnicemi je dobré a vyhovuje požadavkům kvalitní realizace vzdělávacího programu.

Žákovská knihovna obsahuje 4 800 svazků, učitelská knihovna obsahuje 5 300 svazků. V prostorách školy navíc sídlí městská knihovna, kterou žáci i učitelé také navštěvují.

Podle výsledků dotazníkové akce je 75 % oslovených rodičů zcela nebo spíše spokojeno s kvalitou prostorových podmínek a kvalitou zařízení školy, s vybavením pomůckami a učebnicemi. Námitky rodičů se vztahovaly na sociální zařízení pro chlapce, které potřebuje modernizaci.

Prostorové a materiálně technické podmínky lze hodnotit jako průměrné.

4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek školy

Rozvrh hodin nespĺňuje úplně požadavky vyhlášky č. 354/1991 Sb. o středních školách a pro žáky nižších tříd víceletého studia nespĺňuje úplně požadavky vyhlášky č. 291/1991 Sb. o základní škole.

Požadavky § 14 odst. 2 vyhlášky č. 354/1991 Sb. a § 9 odst. 2 vyhlášky č. 299/1991 Sb. nejsou splněny; po druhé vyučovací hodině není zařazena dvacetiminutová přestávka, ale přestávka v délce 15 minut. V rozvrhu hodin se nacházejí 4 pětiminutové přestávky hlavně v poledních a odpoledních hodinách. Začátek vyučování před sedmou hodinou ranní nebyl během konání inspekce zaznamenán.

Didakticko-pedagogické a psychohygienické zásady při tvorbě rozvrhu hodin jsou s ohledem na kapacitní možnosti školy ve velké míře respektovány. Jako nevhodné se jeví zařazení náročnějších všeobecně vzdělávacích předmětů (např. matematika, fyzika, chemie, cizí jazyky) do posledních vyučovacích hodin (hlavně v nižších ročnících), kumulace výuky „výchov“ do jednoho dne (např. v sekundě). V rozvrhu hodin se vyskytuje i nerovnoměrné rozložení předmětů (např. matematika u třídy 2. B).

Vybavení pracovních míst žáků i zaměstnanců školy je na dobré úrovni. Učitelé mají k dispozici kabinety a prostornou sborovnu.

V prostorách školy je udržován pořádek. Podle výsledků dotazníkové akce je 68 % dotázaných zcela nebo spíše spokojeno s psychohygienickými podmínkami školy.

Pitný režim škola zajišťuje provozem nápojového automatu. Stravování žáků i ostatních pracovníků je zabezpečeno ve školní jídelně, kterou provozuje Město Žamberk (náměstí Generála Knopa 443).

Celkově lze hodnotit psychohygienické podmínky školy jako průměrné.

4.3 Hodnocení školy z hlediska kvality vyučování, hodnocení úrovně vzdělávání v jednotlivých předmětech nebo organizačních celcích

Německý jazyk

Sledována byla pouze jedna vyučovací hodina v 1. ročníku čtyřletého studia.

Hodina měla promyšlenou stavbu, byly vhodně zvoleny metody a prostředky výuky. Vyučování se vyznačovalo pracovní aktivitou, pestrou činností, vhodným střídáním různých forem práce.

Vzhledem ke skutečnosti, že se jednalo o šestou vyučovací hodinu, byla výsledná efektivnost výuky ovlivněna únavou a rozptýlenou pozorností žáků.

Celkově lze hodinu hodnotit jako průměrnou.

Matematika

Sledováno 8 vyučovacích hodin u šesti vyučujících.

Sledované hodiny byly vesměs dobře připraveny, lze konstatovat, že se vyskytují rozdíly v osobní odpovědnosti jednotlivých vyučujících. Při výkladu nového učiva byly použity vhodné metody a prostředky, tempo výkladu bylo přiměřené věku žáků.

Pozitivním rysem je snaha vyučujících o používání správné matematické terminologie u žáků; ve vyučovacích hodinách převládá vedení žáků k samostatnému výkonu, je kladen velký důraz na rozvíjení logického myšlení žáků. V navštívených hodinách žáci vykazovali průměrné znalosti z učiva matematiky.

Vzájemnou komunikaci mezi učiteli a žáky lze hodnotit jako dobrou. Některým vyučujícím chybí kultivovaný grafický projev a přiměřený hlasový fond. Závažné chyby odborného charakteru nebyly během hospitací nalezeny.

Čtyři hodiny byly hodnoceny jako spíše nadprůměrné, čtyři hodiny jako průměrné.

Fyzika

Navštíveno 5 vyučovacích hodin u třech vyučujících.

Vyučovací hodiny byly většinou dobře připravené a promyšlené, pouze ve dvou případech převládal „rutinní“ přístup vyučujících.

Výklad nového učiva byl vhodně doplňován prováděním jednoduchých demonstrací, užitím didaktické techniky a uváděním vhodných praktických aplikací. Vyučující dbají na vytváření pozitivního vztahu k fyzice.

Obsah učiva odpovídal ve většině případů tematickým plánům, lze doporučit podrobnější rozpracování části tematických plánů týkajících se laboratorních cvičení.

Většina hodin se vyznačovala vhodnou motivací žáků, jejich aktivitou; kladně lze hodnotit pracovní atmosféru v průběhu vyučování a vhodné přístupy vyučujících k žákům.

Ve vyučovacích hodinách, které byly zařazeny v rozvrhu hodin až po polední přestávce se projevovala ve větší míře únava a nepozornost žáků.

Dvě vyučovací hodiny lze hodnotit jako spíše nadprůměrné a tři hodiny jako průměrné.

Biologie

Hospitováno 5 vyučovacích hodin u všech vyučujících biologie.

Hodiny mají stanoveny jasné cíle a obsah, vhodně se používá různých metod práce, které respektují zvláštnosti věku žáků (výklad, rozhovor, soutěže, skupinové práce). Vyučující dbají na aktualizaci učiva, kterou využívají k motivaci žáků. Žáci se aktivně účastní procesu výuky, mají dostatečný prostor pro uplatnění své aktivity. Je dbáno na mezipředmětové vztahy (chemie, zeměpis), v hodinách je používána didaktická technika (zpětný projektor, video, snímávací kamera), používají se přírodniny, pomůcky a nákresy. Je pamatováno na zpětnou vazbu formou hodnocení, při diskusích nad výsledky se hledají příčiny úspěšnosti nebo neúspěšnosti.

Pro některé hodiny lze doporučit větší promyšlenost organizace práce vzhledem k efektivitě hodiny, dbát na správnou formulaci otázek žákům (v soutěžních hodinách) a odbornou terminologii.

Tři vyučovací hodiny byly hodnoceny jako nadprůměrné, dvě jako průměrné.

Chemie

Hospitováno 5 vyučovacích hodin u všech vyučujících.

Vyučovací jednotky byly dobře připravené a promyšlené. Vyučující vedle klasického výkladu používali i metodu rozhovoru. Pozitivně lze hodnotit vhodnou motivaci žáků, navozování pracovní atmosféry, při které se žáci aktivně účastní vyučovacího procesu, mají dostatečný prostor pro uplatnění své aktivity. Jsou vedeni k samostatnému vyvozování závěrů.

Při výuce je dodržována zásada názornosti, je používána didaktická technika, využívají se referáty žáků v hodinách seminářů.

Je pamatováno na zpětnou vazbu formou hodnocení. Lze doporučit bohatší slovní doprovod žáků při řešení úkolů a dodržování přesné odborné terminologie.

Tři vyučovací hodiny byly hodnoceny jako spíše nadprůměrné a dvě jako průměrné.

Zeměpis

Hospitovány byly dvě hodiny u jedné vyučující. Vyučovací jednotky měly logickou stavbu hodiny, po odborné stránce byly bezchybné. Výklad měl spíše přednáškový charakter, průběh hodiny byl poněkud monotónní.

Vyučující byla v mírném zpoždění oproti tematickému plánu, časový skluz je způsoben nemocí učitelky.

Výuku zeměpisu v hospitovaných hodinách lze hodnotit jako průměrnou.

Tělesná výchova

Hospitována byla pouze jedna hodina. Mezi výrazná pozitiva lze zahrnout stavbu hodiny, pestrost činností s minimem prostojů žáků, vlastní práci pedagoga (předvedení cviků) a aktivní přístup ze strany žáků. Organizování činností bylo plně pod kontrolou vyučující.

V závěru vyučovací hodiny však nebylo po žácích vyžadováno provedení nezbytné hygieny a ani nebyl na tuto hygienu vymezen čas. Z rozhovoru s pedagogy tělesné výchovy vyplynulo, že v závěru hodin není ve všech případech hygiena na žácích důsledně vyžadována.

S ohledem na zajištění bezpečného pohybu žáků je nezbytné upozornit na 2 špatně instalované větrací mřížky v nové podlaze tělocvičny.

Hospitovanou hodinu lze hodnotit jako průměrnou.

Hudební výchova

Byly navštíveny 4 vyučovací hodiny u dvou vyučujících ve 3 různých třídách.

V hospitovaných hodinách byly jasně stanoveny cíle a obsahy hodin. Metody a formy práce byly velmi obratně voleny k neustálé aktivizaci žáků. Při hlasových a rytmických cvičeních bylo užíváno moderních metod.

Vyučovací hodiny se vyznačovaly vesměs vhodným spojením odborné úrovně učiva s žádoucím citovým přístupem k mladým posluchačům a pěvcům.

Navštívené vyučovací hodiny měly nadprůměrnou úroveň.

Informatika a výpočetní technika. Aplikace počítačů

Hospitované hodiny (5) v obou předmětech byly vždy řádně připraveny, hardware i software byl obvykle funkční a umožňoval plné soustředění žáků na řešené úlohy. Sledovaná výuka probíhala v učebně s 15 počítačovými stanicemi (převážně Pentia 75 MHz s přístupem na Internet, možnost barevného tisku, scanner). S ohledem na rozmístění počítačů byly psychohygienické zásady splněny a uspořádání učebny umožňovalo efektivní práci pedagoga. K negativům lze především přiřadit neestetičnost prostředí (např. přítomnost rozbitých židlí, plíseň na obvodovém zdivu) a problematičnost větrání (klimatizace).

Při práci s operačním systémem Windows, textovým editorem Word, tabulkovým kalkulátorem Excel, databázovým programem nebo při práci s Internetem prokazovali žáci vesměs dobré znalosti ovládnutí zmíněných programových produktů. Žáci, kteří vlastní počítače doma nebo k nim mají častější přístup, však plnili úkoly pružněji a převyšovali ostatní žáky a to i přes jejich dobré znalosti odpovídající věkové kategorii.

Vysoké efektivnosti využití hodin při různě rychlém plnění zadávaných úloh bylo dosaženo prací žáků na síti Internetu vždy ve volném času po splnění úlohy. Pro zvýšení atraktivity výuky přispěla i vhodná volba zadávaných úkolů a aplikačních úloh. K dalším kladným zjištěním patřil přehledný a názorný výklad, pracovní atmosféra a individuální přístup pedagoga k žákům dle věkových kategorií.

Výuku v bloku hospitovaných předmětů z oblasti výuky výpočetní techniky lze hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

Technika administrativy

Byl hospitován dvouhodinový blok u téže vyučující. Výuka odpovídala tématickému plánu učiva. Byl jasně zadán cíl vyučovací jednotky - nácvik přesného psaní písmen „m“ a „v“. Hodina měla svižné pracovní tempo a vyznačovala se vysokou efektivitou. Vyučující zpestřila výuku psaní nových písmen krátkými soutěžemi.

Technika administrativy byla vyučována na spíše nadprůměrné úrovni.

4.4 Hodnocení školy z hlediska úrovně výsledků učení

Prospěch žáků na konci školního roku 1997/98 charakterizuje tabulka:

třída	studium	počet žáků	vyznamenání	prospěl	neprospěl
1. A	osmileté	30	21	9	0
2. A	osmileté	31	11	20	0
3. A	osmileté	31	9	22	0
4. A	osmileté	30	7	23	0
5. A	sedmileté	31	8	23	0
6. A	sedmileté	29	9	20	0
7. A	sedmileté	30	8	22	0
1. B	čtyřleté	31	5	26	0
3. B	čtyřleté	28	7	20	1
4. B	čtyřleté	31	4	27	0
celkem		302	89	212	1

Maturitní zkoušky

Ve školním roce 1997/98 bylo oprávněno konat maturitní zkoušky 31 žáků čtyřletého studia a 30 žáků sedmiletého studia.

Maturitní zkoušku v 1. termínu složilo 23 žáků s vyznamenáním, 37 žáků prospělo a jedna žákyně neprospěla (složila opravnou maturitní zkoušku v září 1998 s prospěchem prospěla).

Z celkového počtu maturantů, kteří úspěšně složili maturitní zkoušky bylo 73 % přijato ke studiu ve vysokých školách.

Přijímací zkoušky na gymnázium

Do osmiletého studia pro školní rok 1998/99 se přihlásilo 82 uchazečů, přijato bylo 30 žáků.

Do čtyřletého studia se pro školní rok 1998/99 přihlásilo 62 uchazečů, přijato bylo 29 žáků, na odvolání byli na základě rozhodnutí Školského úřadu Ústí nad Orlicí přijati dva žáci.

Podle výsledků dotazníkové akce je zcela či spíše spokojeno s kvalitou přípravy žáků pro další studium 81 % dotazovaných rodičů; 14 % rodičů nemohlo tuto okolnost posoudit (jedná se o rodiče žáků nižších tříd víceletého gymnázia).

Hodnocení školy v této oblasti je spíše nadprůměrné.

4.5 Hodnocení školy z hlediska rozvoje osobnosti žáků

Život školy se řídí vnitřním řádem školy, který je zpracován v souladu s právními normami vyšší kvality. Je v něm pamatováno i na práva žáků. Jednotlivé kapitoly se zabývají docházkou do školy, organizačními pokyny, výchovnými opatřeními a klasifikací žáků.

Žáci jsou vedeni k dodržování pravidel mezilidských vztahů, chování a jednání žáků je kultivované, chovají se ohleduplně a zdvořile; konflikty se řeší společensky únosným způsobem. Ve škole funguje prevence problémových jevů.

Gymnázium organizuje akce, které napomáhají utváření všeobecné kulturnosti, vytváří prostor a podmínky pro individuální rozvoj osobnosti žáků. Škola vykazuje znaky dobrých vztahů mezi pedagogickými pracovníky a žáky.

Uvedená činnost školy může být hodnocena jako nadprůměrná.

4.6 Hodnocení výchovného poradenství

Službu výchovného poradenství zajišťuje pedagog s požadovaným kvalifikačním studiem pro výchovné poradce a dlouholetou praxí. Výchovný poradce má zpracovaný plán práce. O činnosti však není systematicky vedena dokumentace (mimo profesní orientace žáků).

V plánu práce i ve vlastní činnosti naprosto převažuje poradenství v oblasti dalšího studia a profesního zaměření žáků. K tomuto cíli směřují individuální pohovory a konzultace se žáky, osobnostní testy nebo exkurze na příslušně zaměřený veletrh Gaudeamus.

Ostatní činnosti jsou v porovnání s profesní orientací žáků spíše nárazové a obvykle vyplývají z konkrétních potřeb (řešení výchovných a prospěchových problémů, řešení krizových situací žáků, spolupráce s psychologem a psychologickou poradnou, besedy s tematikou drog, sekt, kouření apod.).

Činnost výchovného poradce je jen minimálně orientována na žáky nižších ročníků víceletého studia.

Z provedené dotazníkové akce vyplývá spokojenost se zabezpečením výchovného poradenství v 43 % odpovědí zákonných zástupců.

Poskytované služby výchovného poradenství lze hodnotit jako průměrné.

4.7 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost školy

Vedení školy podporuje své žáky v účasti na různých soutěžích, přehlídkách a olympiádách, ve středoškolské odborné činnosti (SOČ), v možnosti složení státní zkoušky z anglického jazyka a psaní na stroji.

Žáci dosáhli těchto výsledků:

- středoškolská odborná činnost - 3. a 10. místo v celostátním kole
- počítačová olympiáda - 1. místo v okrskovém kole
- olympiáda biologická - 2. a 3. místo v okresním kole
- olympiáda v anglickém jazyce - 3. místo v okresním kole
- fyzikální olympiáda - 3. místo v okresním kole
- recitační soutěž - 1. místo v oblastní soutěži
- poznávání přírodnin - 2. místo v okresním kole
- sportovní soutěže - 1. místo v okresním kole (lyžování)

Dále škola organizovala:

- exkurzi do Holandska pro 3. ročník
- zájezd pěveckého školního souboru Corale do USA a jeho veřejná vystoupení v Žamberku a okolí
- zájezdy do divadla v Hradci Králové a Praze
- sportovní akce
- den otevřených dveří
- vydávání školního časopisu

Podle dotazníkové akce je 93 % dotázaných rodičů spokojeno s nabízenými aktivitami.

Tuto oblast lze hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

4.8 Hodnocení činnosti školských zařízení, která jsou součástí školy

Škola nemá další školská zařízení.

5 ZÁVĚR

5.1 Závěry inspekce

Škola má srozumitelně stanovenou koncepci výchovně vzdělávací činnosti, která je realizována.

Z hlediska úrovně výsledků učení dosahuje gymnázium dobrých výsledků, jak podle počtu přijatých uchazečů na vysoké školy, tak podle studijních výsledků žáků.

Škola úspěšně plní funkci přípravy žáků na vysokoškolské studium, maximálně podporuje talentované žáky. Kladně lze hodnotit činnost pěveckého souboru Corale, který reprezentuje školu i v zahraničí.

Vedení školy vytváří vhodné podmínky pro další vzdělávání učitelů, klade důraz na aktivní znalost cizího jazyka u všech pedagogických pracovníků.

Celkový pohled dotazovaných rodičů na školu vyznívá velmi příznivě, 88 % respondentů je zcela nebo spíše se školou spokojeno.

5.2 Doporučení inspekce k další činnosti školy

- obnovit pravidelnou hospitační činnost ředitele i zástupce ředitele
- sjednotit požadavky na úroveň zpracování tematických plánů
- doplnit údaje o schvalování tematických plánů
- věnovat větší péči vedení povinné dokumentace
- posílit činnost výchovného poradce
- při tvorbě rozvrhu hodin respektovat požadavky právních předpisů a didakticko-pedagogické zásady
- vést žáky k dodržování hygienických zásad při výuce tělesné výchovy

